

**FRANCIE - Současnost - politická a institucionální charakteristika
(1945-1970)****IV. PROMĚNY FRANCIE BĚHEM II. POLOVINY 20. STOLETÍ (*Carp-Lebrun = chap. 23*)****IV.a. Hospodářství****IV.a.1. Rekonstrukce a modernizace**

2. sv. válka znamenala i pro Francii velké ztráty na lidských životech (600 000 mrtvých), jakkoli tyto ztráty byly podstatně nižší než ztráty v 1. sv. Nicméně hospodářské škody způsobené 2. sv. jsou značné, zejména díky odvodům do Říše, destrukci a takřka nulovým investicím. Úrovně produkce z roku 1938 bylo dosaženo až v roce 1947. Úrovně produkce v roce 1929 až na konci roku 1950. Rekonstrukci do značné míry řídí stát prostřednictvím intervencí v souladu s představami, jež se rozšířily mezi účastníky odboje. Kontrola obchodu zavedená se vstupem do války stejně tak jako přetrvávající dohled nad cenami se udržely až do roku 1986. Energetika, část bankovního sektoru, jakož i podniky, které se zkompromitovaly za okupace, jako například Renault, byly znárodněny. Dekretem ze 3. ledna 1946 byl ustaven plán na „hospodářskou modernizaci a znovuvybavení“ - tato dvě slovní spojení představují klíčové termíny pro celé poválečné období. Modernizace se odehrává v duchu řízeného hospodářství, které spojuje vysoké úředníky s vedoucími pracovníky v hospodářství.

Výrobu se podařilo znovu nastartovat, ale francouzská ekonomika je v zasetí dvou velkými handicapů: **inflace** a **nevyváženost zahraničního obchodu**. Jestliže ona vysoká poválečná inflace odezněla již v roce 1949, nová inflační vlna se objevuje v letech 1951-1952 zejména jako reakce na korejskou válku. Antoinu PINAYovi se jí podařilo částečně zastavit díky důvěře, jíž se těšil, a opatřením, která ihned po nástupu na předsednický post uvedl do provozu. Avšak i přesto tento problém přetrvává jak v oblasti hospodářských struktur, tak v mentalitě lidí.

Nevyváženost zahraničního obchodu způsobená vysokou mírou dovozu v letech rekonstrukce se částečně kompenzuje díky Marshallovu plánu: Francie stejně tak jako ostatní země Západní Evropy se těší z podpory Spojených států. Díky této podpoře mohl být vyrovnán rozpočtový

deficit v dolarech, jenž umožnil i další investice. Organizace pověřená rozdělováním americké pomoci OECE (Organisation européenne de coopération économique) upřednostňuje rozvoj mezinárodního obchodu. Počátky budování Evropy (CECA /Communauté européenne du charbon et de l'acier/ vstupuje v platnost 25. července 1952x) na druhé straně přispívají k otevíání se francouzské ekonomiky novým dimenzím. Rozhodnutí generála de Gaulla v žádném případě neodstupovat od Římské dohody o společném trhu v roce 1957 napovídá mnohé o charakteru vývoje, jenž podstatně proměnil podmínky francouzského hospodářství.

IV.a.2. Od růstu ke krizi

Během let 1954-1955 Francie stejně tak jako ostatní země atlantického prostoru vstupuje do období bouřlivého ekonomického růstu. Průměrný roční nárůst ekonomiky v letech 1949-1959 se pohybuje okolo 4,5 % a 5,8 % v rozmezí let 1959-1970. Od roku 1946 do 1977 se hrubý domácí produkt zvětšil 5krát. Z Francie se stala průmyslová velmoc a jedna z prvních vyvázejících zemí světa. Během let 1954-1984 se průmyslová výroba ztrojnásobila. Mohutné investice do nukleární energetiky dělají Francie rovněž velmoc. Letecký průmysl velice úspěšně konkuruje leteckému průmyslu USA. Ovšem úspěšnost velkých státních i soukromých podniků, jimž rovněž všemožně vypomáhá stát, za sebou skrývá nedostatky, jimiž trpí střední podniky, zejména pak ve vztahu k zahraniční konkurenci a díky značným vývojovým změnám v technologii.

Krise, jež se datuje rokem 1973, se dotkla rovněž Francie. Dochází ke značnému zvýšení cen, zejména pak v oblasti prvotních surovin. Na prvním místě šlo o **ceny ropy**. Dalšími příčinami krize byly i fluktuace kurzu dolaru způsobené technickými inovacemi a vzestupem nových průmyslových zemí. Od roku 1974 francouzská výroba otálí, přičemž za 13 let narostla pouze o 8 %. **Nezaměstnanost** stoupla mezi lety 1974 – 1980 z 2,8 % na 6,3 % a roku 1996 dosáhla 10,2 %.

Demografický vývoj rovněž vzbuzuje obavy, neboť za 4 desetiletí stoupla populace jen o 1/5: roku 1997 čítala Francie 58.142.000 obyvatel. Zvyšování porodnosti se udrželo až do roku 1965, což přispělo k značnému omlazení populace. Nicméně během následujících 20 let tato porodnost stále klesala – ze 17,9 ‰ se dostala až na 14 ‰. Tento pokles, který ovšem ještě není tak dramatický jako v okolních zemích, a spolu s ním i klesající úroveň mortality (10,1 ‰) vedou nevyhnutelně ke stárnutí populace. Úroveň plodnosti kleslá: jestliže v roce 1970 připadlo 2,47 dítěte na jednu ženu, v roce 1997 je to už jen 1,79 %. To znamená hluboký propad, uvážíme-li, že pro

obnovu generací je potřeba, aby na jednu ženu připadlo 2,1 dítěte. Demografické perspektivy budoucích let (80., 70. a 90.) jsou tedy do značné míry znepokojivé. Léta ekonomického růstu si tedy vyžádala, stejně jako tomu bylo v rozmezí let 1921-1931, řešení prostřednictvím otevření se imigraci. V současné době představuje imigrace zhruba 4.200.000 obyvatel Francie. Podle velikosti je na prvním místě populace Portugalců a Alžíránů (každé společenství zhruba po 800.000), poté Marokánců, Italů a Špatnělů (od 500.000 do 400.000). Největším zdrojem přistěhovalců jsou tedy latinské státy obklopující oblast Středozeří a státy Maghrebu. Největší příliv imigračního obyvatelstva míří do oblasti Pařížské pánve (zejm. Ile-de-France), do oblasti Rhone-Alpes a Provence.